

Elżbieta Walter

Gramatyka języka bengalskiego

DIALOG

Gramatyka języka bengalskiego

উৎসর্গ
আমার মাকে
Mojej Mamie

Elżbieta Walter

Gramatyka języka bengalskiego

Wydawnictwo Akademickie

Warszawa 2008

Do druku opiniowali
prof. dr hab. Joanna Sachse
dr hab. Marzenna Czerniak-Drożdżowicz
dr hab. Romuald Huszcza

Konsultacja językoznawcza
dr Dorota Kopcińska

Redakcja i korekta
Anna Trynkowska

Autorką rozdziału 19. jest Anna Trynkowska

Okładka
Kinga White

Skład i łamanie
Aneta Osipiak

Podręcznik akademicki dotowany
przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Nakład: 1000 egz.

Objętość: 17,5 ark. wyd.

© Copyright by Elżbieta Walter and Wydawnictwo Akademickie Dialog 2008

ISBN 978-83-8002-610-0

Wydawnictwo Akademickie „DIALOG” Anna Parzymies Sp. z o.o.
00-112 Warszawa, ul. Bagno 3 m. 218
tel./faks 22 620 87 03
e-mail: redakcja@wydawnictwodialog.pl
www.wydawnictwodialog.pl

Spis treści

Przedmowa	21
Wykaz skrótów	25
Spis map i ilustracji	26
1. DZIEJE JĘZYKA BENGALSKIEGO	27
1.1. Zasięg występowania i liczba użytkowników języka bengalskiego	27
1.2. Nazwa języka	30
1.3. Pierwsze gramatyki	31
1.4. Rozwój języka bengalskiego	33
1.4.1. Wyodrębnienie się indoaryjskiej grupy dialektów wśród języków indoeuropejskich	33
1.4.2. Okres staroindoaryjski	34
1.4.3. Okres średnioindoaryjski	35
A. Etap najstarszy	35
B. Etap średni	35
C. Etap najmłodszy	36
1.4.4. Powstanie języka bengalskiego	36
1.4.5. Periodyzacja języka bengalskiego	37
A. Okres starobengalski	37
B. Okres średniobengalski	39
Podokres wczesny średniobengalski (1350-1500)	39
Podokres późny średniobengalski (1500-1800)	40
C. Okres nowobengalski	40
1.5. Dialekty	42
1.5.1. Dialekty zachodnie	44
A. Terytorium występowania dialektów zachodnich	45
B. Charakterystyczne cechy dialektów zachodnich	45
1.5.2. Dialekty wschodnie	45
A. Terytorium występowania dialektów wschodnich	46
B. Charakterystyczne cechy dialektów wschodnich	46
1.6. Style literackie	47
1.6.1. Styl klasyczny	47
1.6.2. Styl potoczny	47
1.6.3. Charakterystyczne cechy stylu potocznego	47
1.6.4. Styl poezji	49
1.7. Słownictwo	49
1.7.1. Tatsama	49
A. Ardha-tatsama	50

1.7.2. Tadbhawa	51
1.7.3. Deśi	52
1.7.4. Wideśi	52
A. Zapożyczenia z okresu średnioindoaryjskiego	53
B. Zapożyczenia perskie	53
C. Zapożyczenia z języków europejskich	54
Zapożyczenia portugalskie	54
Zapożyczenia holenderskie i francuskie	55
Zapożyczenia angielskie	55
1.7.5. Zapożyczenia z języków nowoindyjskich	57
1.7.6. Hybrydy	57
1.7.7. Chronologiczna klasyfikacja zasobów leksykalnych języka bengalskiego	58
1.7.8. Proporcje poszczególnych elementów słownictwa bengalskiego	59
2. PISMO	60
2.1. Rys historyczny	60
2.2. Układ znaków pisma bengalskiego	62
2.3. Zapis znaków samogłoskowych	63
2.3.1. Wyjątki od zapisu samogłosek	64
2.4. Zapis znaków spółgłoskowych	64
2.4.1. Znaki spółgłosek zwartych	65
2.4.2. Znaki spółgłosek półotwartych	66
2.4.3. Znaki spółgłosek szczelinowych	67
2.4.4. Znaki niewystępujące w piśmie sanskryckim	67
2.4.5. Znaki dodatkowe	68
2.5. Nazwy podstawowych znaków pisma bengalskiego	68
2.5.1. Nazwy znaków samogłoskowych	68
2.5.2. Nazwy znaków spółgłosek zwartych	69
2.5.3. Nazwy znaków spółgłosek półotwartych	69
2.5.4. Nazwy znaków spółgłosek szczelinowych	70
2.5.5. Nazwy znaków niewystępujących w piśmie sanskryckim	70
2.5.6. Nazwy znaków dodatkowych	70
2.6. Znaki niewystępujące w nagłosie absolutnym	70
2.7. Ligatury	71
2.7.1. Charakterystyka ogólna	71
2.7.2. Lista najważniejszych bengalskich ligatur (według kolejności znaków pisma bengalskiego)	72
2.8. Wzory pisma ręcznego w języku bengalskim	74
2.9. Jak należy pisać bengalskie znaki pisma i cyfry	81
3. FONETYKA	84
3.1. Charakterystyka systemu fonetycznego języka bengalskiego	84

3.2. Samogłoski	84
3.2.1. Podział samogłosek ze względu na położenie podniebienia miękkiego	85
3.2.2. Podział samogłosek ze względu na ruchy języka	86
3.2.3. Podział samogłosek ze względu na układ warg	86
3.2.4. Opis samogłosek	87
3.3. Spółgłoski	94
3.3.1. Charakterystyka ogólna	94
3.3.2. Podział spółgłosek ze względu na stopień zbliżenia narządów mowy	95
A. Obstruenty	95
B. Spółgłoski sonorne	95
3.3.3. Podział spółgłosek ze względu na układ wiązań głosowych	95
A. Spółgłoski bezdźwięczne	95
B. Spółgłoski dźwięczne	95
C. Spółgłoski nieprzydechowe	95
D. Spółgłoski przydechowe	95
3.3.4. Podział spółgłosek ze względu na miejsce artykulacji	96
A. Spółgłoski wargowe	96
B. Spółgłoski przedniojęzykowo-zębowe	96
C. Spółgłoski przedniojęzykowo-dziąsłowe	96
D. Spółgłoski przedniojęzykowo-zadziąsłowe	96
E. Spółgłoski korono-zadziąsłowe	97
F. Spółgłoski tylnojęzykowo-podniebienne	97
G. Spółgłoski krtaniowe	97
3.3.5. Opis spółgłosek	98
3.4. Półsamogłoski	104
3.5. Dyftongi	105
3.6. Połączenia spółgłoskowe	106
3.7. Geminacja spółgłosek	109
3.8. Zasady wymowy niektórych ligatur	110
3.8.1. Zasady wymowy ligatur z <i>ma-phalā</i>	111
3.8.2. Zasady wymowy ligatur z <i>ya-phalā</i>	111
3.8.3. Zasady wymowy ligatur z <i>ra-phalā</i>	112
3.8.4. Zasady wymowy ligatur z <i>la-phalā</i>	112
3.8.5. Zasady wymowy ligatur z <i>va-phalā</i>	113
3.8.6. Zasady wymowy ligatury <i>kṣa</i>	113
3.8.7. Zasady wymowy ligatury <i>jña</i>	113
3.8.8. Zasady wymowy ligatur, których pierwszym członem jest znak spółgłoski <i>h</i>	114
3.8.9. Zasady wymowy wisargi <i>ḥ</i>	114
3.9. Sylaba	115

3.10. Akcent	116
3.11. Najważniejsze zjawiska fonetyczne w języku bengalskim	117
3.11.1. Wstawianie głosek	118
A. Proteza	118
B. Anaptyksa	118
C. Wstawianie samogłosek w wygłosie absolutnym	119
D. Wstawianie ślizgów eufonicznych	119
E. Wstawianie spółgłosek	120
3.11.2. Redukcja głosek	120
A. Redukcja samogłosek	120
Synkopa	121
Apokopa	121
B. Redukcja spółgłosek	122
Redukcja spółgłoski [fɪ]	122
Redukcja spółgłoski [r]	122
3.11.3. Metateza	123
3.11.4. Epenteza	123
3.11.5. Przeglós	124
3.11.6. Upodobnienia	126
A. Upodobnienia wewnątrzwyrazowe samogłoskowe	
– harmonia wokaliczna	126
B. Upodobnienia wewnątrzwyrazowe spółgłoskowe	130
C. Upodobnienia międzywyrazowe	130
D. Reguły sandhi bengalskiego	131
Upodobnienia pod względem dźwięczności	131
Upodobnienia pod względem sposobu artykulacji	132
Upodobnienia pod względem miejsca artykulacji	132
3.12. Mowa a pismo	132
3.12.1. Samogłoski	133
3.12.2. Półsamogłoski	134
3.12.3. Dyftongi	134
3.12.4. Spółgłoski	135
3.12.5. Połączenia spółgłoskowe	136
3.12.6. Podsumowanie	136
4. MORFOLOGIA	137
4.1. Wyraz	137
4.2. Morfem	137
4.2.1. Klasyfikacja dystrybucyjna morfemów	137
4.2.2. Klasyfikacja funkcjonalna morfemów	138
4.2.3. Klasyfikacja ze względu na tekstowe warianty morfemów	139
4.3. Struktura wyrazów w języku bengalskim	140
4.3.1. Wyrazy rdzenne	140

4.3.2. Wyrazy pochodne	140
A. Wyrazy rozwinięte	141
B. Wyrazy złożone	141
4.4. Klasyfikacja semantyczna wyrazów pochodnych	142
4.5. Klasyfikacja afiksów	143
4.5.1. Klasyfikacja diachroniczna	143
4.5.2. Klasyfikacja dystrybucyjna	143
4.5.3. Klasyfikacja formalna	144
4.5.4. Klasyfikacja funkcjonalna	146
A. <i>Pratyay</i>	146
B. <i>Vibhakti</i>	147
4.6. Kryteria klasyfikacji części mowy	147
5. SŁOWOTWÓRSTWO – KLASYFIKACJA AFIKSÓW	149
5.1. Alternacje morfonologiczne	149
5.2. Sposoby tworzenia nowych wyrazów	150
5.2.1. Derywacja	150
A. Sufiksacja	151
Sufiksy bengalskie	151
Sufiksy tworzące rzeczowniki	151
a) Sufiksy pierwotne	151
b) Sufiksy wtórne	152
Sufiksy tworzące przymiotniki	153
a) Sufiksy pierwotne	153
b) Sufiksy wtórne	153
Sufiksy tworzące imiesłowy	154
Sufiksy tworzące przysłówki, przymiotniki	
i liczebniki od tematów zaimkowych	155
Sufiksy sanskryckie	156
Sufiksy tworzące rzeczowniki	156
a) Sufiksy pierwotne	156
b) Sufiksy wtórne	156
Sufiksy tworzące przymiotniki	157
a) Sufiksy pierwotne	157
b) Sufiksy wtórne	157
Sufiksy tworzące imiesłowy	158
Sufiksy tworzące przysłówki	158
Sufiksy perskie	159
Sposoby tworzenia rzeczowników rodzaju żeńskiego od	
rzeczowników rodzaju męskiego	160
B. Prefiksacja	162
Prefiksy bengalskie	162
Prefiksy sanskryckie	163

Prefiksy pochodzenia perskiego i arabskiego	165
Prefiksy angielskie	166
C. Reduplikacja	166
D. Konwersja	166
5.2.2. Kompozycja	166
A. Złożenia determinatywne	167
Tatpuruṣa	167
Bahuvrīhi	168
Awjajibhawa	168
B. Złożenia kopulatywne	168
Dwandwa	168
6. RZECZOWNIK	169
6.1. Wprowadzenie do kategorii rzeczownika	169
6.2. Kategoria określoności	170
6.2.1. Sufiksy określoności	170
6.3. Kategoria liczby	171
6.3.1. Wykładniki wartości <i>pojedyncza</i> kategorii liczby	171
A. Morfologiczny sposób wyrażania liczby pojedynczej rzeczowników za pomocą sufiksów określoności	171
B. Składniowy sposób wyrażania liczby pojedynczej rzeczowników za pomocą przedimków nieokreśloności	172
6.3.2. Wykładniki wartości <i>mnoga</i> kategorii liczby	173
A. Morfologiczny sposób tworzenia form liczby mnogiej rzeczowników	173
B. Składniowe sposoby tworzenia form liczby mnogiej rzeczowników	174
C. Morfologiczno-składniowe sposoby wyrażania form liczby mnogiej rzeczowników	174
D. Słowotwórcze sposoby wyrażania form liczby mnogiej rzeczowników	175
6.4. Kategoria przypadku	177
6.4.1. Przypadki syntetyczne	178
6.4.2. Przypadki analityczne	179
A. Tworzone za pomocą formy rzeczownika w mianowniku i postpozycji	179
B. Tworzone za pomocą formy rzeczownika w przypadku zależnym i postpozycji	179
C. Wykładniki kategorii przypadku w liczbie pojedynczej	180
D. Wykładniki kategorii przypadku w liczbie mnogiej	182
6.4.3. Paradigmaty rzeczowników	183
A. Liczba pojedyncza	183
B. Liczba mnoga	184

6.4.4. Główne funkcje składniowe przypadków	185
A. Mianownik	185
B. Przypadek dopełnienia	186
C. Dopełniacz	187
D. Miejscownik	187
E. Narzędnik	189
F. Ablatiwus	189
6.5. Kategoria rodzaju	189
7. ZAIMEK	191
7.1. Zaimki osobowe	192
7.2. Zaimki wskazujące	198
7.3. Zaimki nieokreślone	201
7.4. Zaimki pytające	203
7.5. Zaimki względne	204
7.6. Zaimki upowszechniające	206
7.7. Zaimki zwrotne	207
7.8. Zaimki wzajemn zwrotne	208
7.9. Uwagi końcowe	209
8. PRZYMIOTNIK	210
8.1. Podział przymiotników ze względu na funkcję w zdaniu	210
8.2. Podział przymiotników ze względu na znaczenie	211
8.3. Podział przymiotników ze względu na formę	211
8.4. Budowa słowotwórcza przymiotników	212
8.5. Stopniowanie przymiotników	213
8.5.1. Stopniowanie analityczne	213
A. Stopień wyższy	213
B. Stopień najwyższy	214
C. Porównywanie	214
D. Konstrukcje porównawcze	215
8.5.2. Stopniowanie syntetyczne	215
8.6. Inne cechy przymiotników	216
9. LICZEBNIK	217
9.1. Liczebniki główne	217
9.1.1. Podział liczebników głównych ze względu na budowę	217
A. Liczebniki proste	217
B. Liczebniki złożone	218
Lista bengalskich liczebników głównych złożonych	219
C. Liczebniki zestawione	221
9.2. Liczebniki porządkowe	222
9.3. Liczebniki ułamkowe	223
9.3.1. Tworzenie ułamków	224

9.4. Określanie wartości przybliżonych	224
9.5. Procenty	224
9.6. Liczebniki zaimkowe	225
9.7. Użycie liczebników z sufiksami określoności	225
9.8. Wyrażanie dat	226
9.9. Wyrażanie działań arytmetycznych	227
10. CZASOWNIK	228
10.1. Typy rdzeni	228
10.1.1. Budowa rdzeni	229
A. Rdzenie pierwotne	229
B. Rdzenie wtórne	229
C. Rdzenie wielosylabowe nieznanego pochodzenia	230
10.2. Typy tematów koniugacyjnych czasownika	231
10.2.1. Typy czasowników ze względu na barwę samogłoski tematu	231
10.3. Czasowniki kauzatywne	234
10.3.1. Budowa morfemowa czasowników kauzatywnych	234
10.3.2. Stopnie kauzacji	235
10.3.3. Funkcje składniowe i semantyczne	236
10.4. Finitywne formy czasownika	237
10.4.1. Budowa osobowych form czasownika	237
10.4.2. Kategoria osoby	238
10.4.3. Kategoria czasu	238
A. System czasów	238
B. Sufiksy osoby	241
C. Sposoby negacji osobowych form czasownika	241
D. Budowa i użycie czasów trybu oznajmującego	242
Czas teraźniejszy prosty	242
Budowa	242
Funkcje znaczeniowe	244
Funkcje gramatyczne	244
Czas teraźniejszy ciągły	245
Budowa	245
Funkcje znaczeniowe	245
Czas teraźniejszy dokonany	246
Budowa	246
Funkcje znaczeniowe	247
Czas przeszły prosty	248
Budowa	248
Funkcje znaczeniowe	249
Czas przeszły ciągły	250
Budowa	250
Funkcje znaczeniowe	251

Czas przeszły dokonany	252
Budowa	252
Funkcje znaczeniowe	252
Czas przeszły frekwentatywny	253
Budowa	253
Funkcje znaczeniowe	254
Funkcje gramatyczne	255
Czas przyszły prosty	255
Budowa	255
Funkcje znaczeniowe	257
Funkcje gramatyczne	257
Czas przyszły ciągły	257
Budowa	257
Funkcje znaczeniowe	258
Czas przyszły dokonany	259
Budowa	259
Funkcje znaczeniowe	259
10.4.4. Kategoria trybu	260
A. Tryb oznajmujący	260
B. Tryb rozkazujący	260
Czas teraźniejszy trybu rozkazującego	261
Budowa	261
Funkcje znaczeniowe	262
Użycie optatywne	264
Czas przyszły trybu rozkazującego	264
Budowa	264
Funkcje znaczeniowe	265
10.4.5. Kategoria strony	266
<i>Czasowniki przechodnie</i>	266
<i>Czasowniki nieprzechodnie</i>	267
A. Strona czynna	267
B. Strona bierno-czynna	268
C. Strona bierna	269
Sposoby tworzenia strony biernej	269
D. Strona neutralna	271
Strona neutralna właściwa	271
Strona neutralna dopełniaczowa	272
Strona neutralna obligatoryjna	273
E. Podsumowanie	273
10.4.6. Czasowniki nieregularne	274
A. Czasowniki o więcej niż dwóch tematach	274
Czasownik <i>āsā</i>	275

Czasowniki <i>deoyā</i> i <i>neoyā</i>	275
Czasowniki o temacie z dyftongiem	276
B. Czasownik supletywny	277
C. Czasowniki defektywne	278
Czasownik <i>āch</i>	278
Funkcje czasownika <i>āch</i>	279
Funkcja absolutna	279
a) Znaczenie egzystencjalne	279
b) Znaczenie lokatywne	279
c) Znaczenie posesywne	280
Funkcja łącznikowa	280
Konstrukcje modalne	281
Przeczenie	282
Czasownik <i>na</i>	283
Funkcje czasownika <i>na</i>	284
Czasownik <i>baṭ</i>	284
10.4.7. Zestawienia czasownikowe	284
A. Zestawienia rzeczownikowo-czasownikowe	285
B. Zestawienia przymiotnikowo-czasownikowe	287
C. Zestawienia dźwiękonaśladowczo- i impresywno-czasownikowe	288
D. Zestawienia hybrydyczne	288
E. Zestawienia bezokolicznikowo-czasownikowe	289
Zestawienia bezokolicznikowo-czasownikowe z czasownikami modalnymi	289
Czasowniki wyrażające intencje podmiotu	289
Czasowniki wyrażające przyzwolenie	290
Czasowniki wyrażające możliwość, umiejętność	290
Czasowniki wyrażające upodobanie, miłość	290
Czasowniki wyrażające konieczność, nakaz, powinność, przymus	291
Zestawienia bezokolicznikowo-czasownikowe z czasownikami fazowymi	291
F. Zestawienia imiesłowowo-czasownikowe – czasowniki złożone	292
Typy modyfikatorów	293
Najważniejsze czasowniki modyfikujące	293
Funkcje znaczeniowe czasowników modyfikujących	294
10.5. Nieosobowe formy czasownika	304
10.5.1. Imiesłów dokonany	305
A. Sposób tworzenia	305
B. Funkcje składniowe	306
C. Funkcje gramatyczne	310

10.5.2. Imiesłów niedokonany	310
A. Sposób tworzenia	311
B. Funkcje składniowe	311
C. Funkcje gramatyczne	313
D. Funkcje semantyczne	313
10.5.3. Imiesłów przysłówkowy współczesny	314
10.5.4. Imiesłów warunkowy	314
A. Sposób tworzenia	314
B. Funkcje	315
10.5.5. Bezokolicznik	317
A. Funkcje składniowe	317
10.5.6. Rzeczownik odsłowny	317
A. Sposób tworzenia	317
B. Rzeczowniki odsłowne zakończone na <i>-ā</i> , <i>-oyā</i> , <i>-no</i>	318
Cechy czasownikowe	318
Cechy rzeczownikowe	319
C. Rzeczownik odsłowny zakończony na <i>-bā</i>	320
D. Konstrukcje modalne	322
10.5.7. Imiesłów przymiotnikowy uprzedni	323
A. Funkcje składniowe	323
10.5.8. Imiesłowy sanskryckie	324
11. PRZYSŁÓWEK	325
11.1. Typy przysłówków ze względu na określaną część mowy	325
11.2. Typy przysłówków ze względu na znaczenie	326
11.3. Klasyfikacja przysłówków ze względu na budowę	327
11.3.1. Sposoby tworzenia przysłówków pochodnych	327
A. Sufiksacja	327
B. Reduplikacja	328
C. Konwersja	328
D. Inne sposoby	328
11.4. Stopniowanie przysłówków	329
12. POSTPOZYCJA	330
12.1. Podział postpozycji ze względu na pochodzenie	330
12.1.1. Postpozycje podstawowe	330
12.1.2. Postpozycje pochodne	331
A. Postpozycje odrzeczownikowe	331
B. Postpozycje odczasownikowe	332
12.2. Postpozycje pochodzenia obcego	334
12.3. Postpozycje tworzące analityczne formy przypadków	335
12.4. Postpozycje złożone	336
12.5. Klasyfikacja postpozycji ze względu na znaczenie	336
12.6. Uwagi końcowe	337

13. SPÓJNIK	338
13.1. Klasyfikacja spójników	338
13.1.1. Spójniki pojedyncze	338
A. Spójniki współrzędne	338
B. Spójniki podrzędne	339
13.1.2. Spójniki korelatywne	339
14. PARTYKUŁA	340
14.1. Klasyfikacja partykuł	340
14.1.1. Partykuły potwierdzające	340
14.1.2. Partykuły zaprzeczające	340
14.1.3. Partykuły pytajne	341
14.1.4. Partykuły emfatyczne	341
15. WYRAZY DŹWIĘKONAŚLADOWCZO-IMPRESYWNE	343
15.1. Podział wyrazów dźwiękonaśladowczo-impresywnych	343
15.2. Budowa wyrazów dźwiękonaśladowczo-impresywnych	344
15.3. Funkcje wyrazów dźwiękonaśladowczo-impresywnych	346
16. WYKRZYKNIK	347
16.1. Podział wykrzykników ze względu na funkcję	347
16.1.1. Wykrzykniki wyrażające stany emocjonalne	347
16.1.2. Wykrzykniki wyrażające przejawy woli	348
17. KONSTRUKCJE PODWÓJNE	349
17.1. Klasyfikacja konstrukcji podwójnych	349
17.2. Reduplikacje zupełne	350
17.2.1. Funkcje gramatyczne	350
A. Wyrażanie liczby mnogiej	350
B. Wyrażanie czynności równoczesnej	350
17.2.2. Funkcje semantyczne	351
A. Wyrażanie powtarzalności	351
B. Wyrażanie niepewności i zamiaru	351
17.2.3. Funkcje słotwórcze	351
A. Osłabienie znaczenia	351
B. Wzmocnienie znaczenia	352
17.3. Konstrukcje ze słowem echem	352
17.4. Konstrukcje z reduplikacją rdzenia	353
17.4.1. Reduplikacje z prefiksami	354
17.5. Pary wyrazów	355
17.5.1. Typy par wyrazów ze względu na znaczenie	355
A. Złożenia wyrazów bliskoznacznych lub synonimicznych	355
B. Złożenia wyrazów przeciwstawnych	355
17.5.2. Reguły budowy par wyrazów	356
A. Reguły fonetyczne	356

B. Reguły pozafonetyczne	357
18. SKŁADNIA	358
18.1. Definicja zdania	358
18.2. Klasyfikacja wypowiedzeń	360
18.2.1. Kryterium semantyczne	360
18.2.2. Kryterium formalne	361
18.3. Zdanie pojedyncze	361
18.3.1. Typy zdań pojedynczych	362
18.3.2. Szyk zdania	362
18.3.3. Struktura zdania pojedynczego	364
A. Grupa podmiotu	364
Podmiot	364
Podmiot gramatyczny	365
Podmiot logiczny	365
Miejsce podmiotu w zdaniu	366
B. Grupa orzeczenia	367
Orzeczenie	367
Typy orzeczeń złożonych	367
Sposoby łączenia orzeczenia z podmiotem	369
Miejsce orzeczenia w zdaniu	369
Dopełnienie	369
Miejsce dopełnienia w zdaniu	370
Okolicznik	371
Okolicznik czasu	371
Okolicznik miejsca	371
Okolicznik sposobu	372
Okolicznik stopnia i miary	372
Okolicznik celu	372
Okolicznik przyczyny	373
Okolicznik przyzwolenia	373
Miejsce okoliczników w zdaniu	374
C. Przydawka	374
Przydawka przymiotna	375
Przydawka rzeczowna	376
Miejsce przydawki w zdaniu	376
18.4. Wypowiedzenia złożone	377
18.4.1. Zdania złożone podrzędnie	377
A. Klasyfikacja ze względu na wskaźniki zespolenia	377
B. Klasyfikacja ze względu na znaczenie	379
C. Typy zdań składowych podrzędnych	379
Zdania podmiotowe	379
Zdania orzecznikowe	380

Zdania przydawkowe	381
Zdania dopełnieniowe	381
Zdania dopełnieniowe względne	382
Zdania dopełnieniowe spójnikowe	382
Zdania dopełnieniowe bezspójnikowe	383
Podsumowanie	383
Zdania okolicznikowe	383
Zdania okolicznikowe czasu	384
Zdania okolicznikowe miejsca	384
Zdania okolicznikowe sposobu	384
Zdania okolicznikowe stopnia i miary	385
Zdania okolicznikowe celu	385
Zdania okolicznikowe przyczyny	386
Zdania okolicznikowe warunku	387
Okresy warunkowe w języku bengalskim	387
Zdania okolicznikowe przyzwolenia	389
D. Imiesłowne równoważniki zdań podrzędnych jako składniki	
wypowiedzeń złożonych	390
Imiesłowny równoważnik zdania czasowego	391
Imiesłowny równoważnik zdania sposobowego	393
Imiesłowny równoważnik zdania przyczynowego	393
Imiesłowny równoważnik zdania warunkowego	393
Imiesłowny równoważnik zdania przyzwalającego	394
18.4.2. Wypowiedzenia złożone współrzędnie	394
A. Zdania łączne	395
B. Zdania rozłączne	395
C. Zdania przeciwstawne	396
D. Zdania wynikowe	396
18.4.3. Zdania wielokrotnie złożone	397
18.5. Mowa niezależna i mowa zależna	397
18.6. Główne cechy składni bengalskiej	401
19. RÓŻNICE POMIĘDZY STYLEM POTOCZNYM	
I KLASYCZNYM (Anna Trynkowska)	403
19.1. Różnice fonetyczne	403
19.2. Różnice leksykalne	403
19.3. Różnice morfologiczne	406
19.3.1. Rzeczowniki	406
19.3.2. Zaimki	409
A. Zaimki osobowe	410
B. Zaimki wskazujące	413
C. Zaimki nieokreślone	414
D. Zaimki pytające	414

E. Zaimki względne	415
19.3.3. Przymiotniki	416
A. Stopniowanie przymiotników	416
B. Rodzaj żeński przymiotników	417
19.3.4. Czasowniki	418
A. Formy osobowe	420
Tryb oznajmujący	421
Czas teraźniejszy prosty	421
Czas teraźniejszy ciągły	422
Czas teraźniejszy dokonany	422
Czas przeszły prosty	422
Czas przeszły ciągły	423
Czas przeszły dokonany	423
Czas przeszły frekwentatywny	424
Czas przyszły prosty	424
Czas przyszły ciągły	424
Czas przyszły dokonany	425
Tryb rozkazujący	425
Czas teraźniejszy	425
Czas przyszły	426
Strona bierna	426
B. Formy nieosobowe	426
19.4. Różnice składniowe	427
19.5. Teksty w stylu klasycznym i potocznym	
– zestawienie i porównanie	428
20. BIBLIOGRAFIA	434

